

**CREACIÓ D'UNA MILÍCIA LOCAL A LA BATLLIA
DE MIRAVET (RIBERA D'EBRE), EL 1613**

JOSEP SERRANO DAURA

La Batllia de Miravet, el 1613, constituïa un dels dominis de l'Orde de l'Hospital de Sant Joan de Jerusalem a les actuals comarques de la Ribera d'Ebre i Terra Alta, juntament amb les comandes d'Ascó, Horta i Vilalba (integrades totes elles en el Priorat de la Castella d'Amposta). Comprèn les actuals viles i termes de Miravet, Ginestar, Benissanet, Rasquera, Batea, Gandesa, Corbera, el Pinell i la Pobla de Massalua.

Els cavallers hospitalers adquirien aquests dominis després de l'extinció de l'Orde del Temple, anteriorment senyora, i per traspàs efectuat a favor seu per la Corona el 1317 ¹. Ja el titular de la dita Batllia era, directament, el mateix castellà d'Amposta, i hi romandria fins a la desaparició de l'Hospital ben entrat el segle XIX.

Ja el 1319 el mateix castellà atorgava a les viles i llocs de la Batllia uns capítols de *Costums* jurídics, recull d'aquells que els eren propis, i d'altres, inspirats en les «*Consuetudines ilderenses*» i, en menor grau, en els Usatges de Barcelona. Aquests capítols, que reflecteixen la senzillesa d'aquelles comunitats humanes, contenen normes d'índole civil, penal, mercantil, processal i de caràcter jurídic-públic, com avui les definiríem ².

Tres segles després, de manera, com es desprèn, excepcional, davant la necessitat d'eradicar el bandolerisme i la delinqüència existents, causa sens subte d'una situació insuportable i greument perjudicial per a llurs veïns, pels estranys que hi transitaven i per la mateixa autoritat dels cavallers santjoanistes, un grup de viles de la Batllia constituïen el que s'anomenava «*unio y concordia*» creant una milícia local ³.

1. Per disposició del Concili de Viena, celebrat el març del 1312, tots els béns del Temple passarien als cavallers santjoanistes. I, concretament, a la Corona d'Aragó; el traspàs s'efectuaria segons butlla del papa Joan XXII, datada a Avinyó, el 10 d'agost del 1317 (VILLANUEVA, Jaime, *Viaje literario a las iglesias de España*, Madrid i València, 1803-1852, V, pàg. 197).

2. Una primera redacció d'aquests *Costums*, en català, arribada a nosaltres per un manuscrit del s. XV, existent a la Biblioteca Colombina de Sevilla, fou publicat per Ferran VALLS-TABERNER amb el títol de *Les Costums de Miravet*, a Estampa Fill de D. Casanova, Barcelona (1926). Citarem aquesta versió en les remissions que farem a aquest codi amb la numeració dels capítols establerta per l'autor.

Anys abans s'havia publicat una altra versió, en aquesta ocasió, llatina, segons un trasllat seu del 1328, existent a l'Arxiu Histórico-Nacional de Madrid; l'autor era Galo SÁNCHEZ, amb el títol de *Constitutiones Baiutie Mirabeti*, en Publicaciones de la Residencia de Estudiantes, Madrid (1915).

3. És el document que es publica com a annex a aquest treball, pàgs. 33 a 41.

Cal destacar, en tot cas, la coincidència temporal entre aquest fet i l'expulsió, aleshores recent, dels moriscos, de greus conseqüències econòmiques per a la zona, i decretada el 1610, per ordre reial del 17 d'abril, publicada el 29 de maig següent (veg. BIARNÉS BIARNÉS, Carmel, *Els moriscos a Catalunya*, Gràfiques Moncunill, Ascó —1981—).

Es tracta de les viles de Batea, Corbera, Gandesa, el Pinell i la Pobla de Massaluca (avui Terra Alta), restant excloses Ginestar, Rasquera, la mateixa vila de Miravet, i Benissanet.

Es crea, doncs, una milícia local, integrada per veïns de les viles signatàries, amb l'aprovació, i d'acord, amb el castellà d'Amposta i del virrei del Principat. La finalitat és, sens dubte, la d'auxiliar les forces reials i senyoriales per tal d'eliminar el bandolerisme i la delinqüència generals («*La gent rohin*», «*de mala vida*») «*perturbants y inquietants*» de «*la pau y quietud publica*» de la zona.

En qualsevol cas, aquesta concòrdia conté 21 disposicions, sense numerar, sense ordre, que estableix i reglamenta la milícia que es crea, tant pel que fa a la seva organització jeràrquica, com a les seves atribucions i facultats, les indemnitzacions a satisfer a les víctimes de la delinqüència i les sancions a aplicar en els casos que es recullen.

Cal destacar que, mentre s'atorga ple poder a la dita milícia per a la consecució de la seva missió, també és cert que es declara el ple respecte a les lleis de la terra i als privilegis de les viles signants, en particular els capítols de *Costums* del 1319, manifestant que aquelles intervenen en llur «*mera, librea y espontanea voluntat*» atès que mai «*porrien ser compellits ni forçats*» a fer-ho ⁴.

Això no obstant, com s'ha apuntat, es reconeix tal vegada que «*lo carrech y obligatio de tenir lo present Principat en deguda pau y quietud y compliment de Justicia*» correspon al rei («*toca y esguarda a Sa Magestat*») i al castellà d'Amposta, aquest com a senyor de la Batllia ⁵.

En general, i basant-se en aquells capítols del 1319, per a les funcions de control i supervisió en tots els procediments penals ⁶, s'estableix que els grups o unitats de la milícia depenguin dels representants

4. Aquest principi ja ve recollit en el capítol 30 dels *Costums de Miravet* (1319) quan disposa: «*Item, que'ls dits senyors, ne batlle, no officials no pusquen posar pena, cot, no ban, ni fer establiments sobre nostres bens a guardar aquells e defendre, sino ab nostra volentat e ab nostre consentiment*».

5. De fet, el capítol 23 dels *Costums* també disposava:

«*Prometen encara los dits senyors a nos totes les coses desus dites fermament esguardar los nostres corses e totes les nostres corses per tots lochs, axi com puxen defendre e mantenir contra totes persones, axi com sos propis e molt cars homens*».

6. L'ordenament processal dels *Costums* del 1319 garanteix la celebració d'un judici just, i disposa la intervenció en totes les fases del procés penal, dels jurats i prohoms. Ja, per exemple, el capítol 131 de *Miravet*, sobre «*les penes no escrites*», indica:

«*Item, es a saber que totes les penes dels crims e dels forfeyts que aci no son especificades ne escrites, son judicadores e punidores per lo batlle a consell dels jurats e prohoms segons la qualitat e quantitat del crim o del forfeyt*».

Quant a la seva intervenció en la instrucció del procés, en general, ho observem en els capítols 125 i 126; especialment, pel que fa al supòsit d'assassinat, en el capítol 128, i en el de ferides corporals, en el 16.

locals de la vila respectiva. Tanmateix és més una declaració que no una realitat, ja que si bé es manifesta que aquella milícia havia d'actuar sota les ordres d'aquells jurats, prohoms i Consell de la vila, després es permet prescindir-ne si als oficials de la milícia per qualsevol causa, els semblés convenient.

Finalment, aquesta milícia, constituint, com es veurà, un servei obligatori pels veïns i per un temps mínim (dos anys), fa pensar en l'actual servei militar, amb reminiscències de l'antiga prerrogativa senyorial de la «*ost y cavalcada*» (el deure dels vassalls a contribuir, amb recursos humans i econòmics, en les campanyes bèl·liques del senyor).

ÀMBIT TERRITORIAL I VIGÈNCIA

L'àmbit territorial de la unió que es concerta comprèn les viles i termes de Batea, Gandesa, Corbera, el Pinell i la Pobla de Massaluca, arran, com s'ha dit, dels «*grans y enormes*» delictes que es denunciaven en el document.

La seva vigència, s'estableix que sigui per vuit anys. No obstant això, s'acorda que, com a mínim, les viles signants hi romanguin el primer any; després podria dissoldre's en qualsevol moment si totes o la majoria d'elles així ho desitjaven. S'indica, en tot cas, que la renúncia i separació de la unió hauria de formalitzar-se per persona degudament autoritzada (un síndic), davant de notari o del governador general de la Castellania ⁷.

ORGANITZACIÓ: GRAUS, ELECCIÓ I DESIGNACIÓ, I MITJANS

Es crea, com llargament s'ha dit, una milícia local, amb un ordre jeràrquic propi.

Seràn els representants locals qui faran la lleva precisa per a elegir els veïns que hauran de prestar el servei. En primer lloc, tindrem els soldats, base de la milícia, i en segon lloc i segons el nombre de soldats, es designarien diferents càrrecs, com a oficials:

- el «*dezeners*», cap de deu soldats;
- el «*sinquanteners*», responsable de dos «*dezeners*»;
- el «*centeners*», que comandarà dos «*sinquanteners*».

Ja per sobre d'ells, comandant-los i coordinant-los, a criteri de les viles intervinents, podria nomenar-se un capità per a tota la Batllia ⁸.

7. Capítol XXI de la Concòrdia.

8. Capítol I.

Fins i tot i entre dites viles, s'hauria d'establir un ordre d'autoritat entre tots els càrrecs o caps intermitjos, de major a menor. És a dir, es parla del «centener», del «sinquantener» o del «dezener» primer, segon, etc., a criteri de les mateixes viles ⁹.

Es posa, també, especial èmfasi que tots els integrants de la milícia depenien dels seus superiors, i els havien de seguir i obeir «tots temps» quan fos necessari ¹⁰.

Aquests «milicians», indubtablement, no podien ésser «*de bandositat ni tinguen pendenties ab altres*», com tampoc sospitosos o inhàbils.

D'altra banda, l'obligatorietat del servei, com indicàvem, i per un termini no inferior a dos anys ¹¹, es garantia amb una sèrie de mesures coercitives:

- imposició d'una multa mínima de deu lliures a tots aquells que es neguessin a prestar-lo, i tantes vegades com fos necessari, sempre a criteri dels representants locals i a executar pel batlle (representant ordinari senyorial);
- impossibilitat de recórrer o impugnar la designació feta per al servei o de la imposició de la sanció econòmica referida, davant el castellà ni al virrei, i
- exclusió definitiva de les persones que s'haguessin negat, del servei (una mena d'inhabilitació) mentre durés la unió i en especial dels càrrecs (oficials).

Acceptada la designació, els caps o responsables i els soldats haurien de jurar els càrrecs i funcions davant el batlle, en un termini màxim de tres dies després de feta aquella ¹².

Finalment, pel que fa als mitjans que es recullen per a una millor «*observança*» de la unió, podríem parlar de tres tipus.

Dels mitjans humans, ja hem referit que cada vila havia d'aportar els seus, en nombre suficient.

Talment, es disposa que tots els soldats i els oficials havien de comptar amb les armes necessàries (mentre fossin de «*mida*» i no prohibides),

9. Capítol II.

10. Capítol V, primera part.

11. El capítol IV disposa que el mínim exigible per a prestar el servei serà de dos anys.

12. Capítol III.

i era deure dels responsables de la milícia comprovar-ho i cobrir les necessitats ¹³.

En darrer terme, hem de referir-nos als mitjans econòmics, tant pel que fa al sosteniment de les càrregues de la unió, com cara a les compensacions econòmiques que s'autoritzen a manera de recompensa, per tots els membres de la milícia.

Quant a les càrregues de la unió, totes les viles s'obliguen a contribuir-hi (la distribució es devia establir a part, ja que en el document que ens ocupa no es tracta) ¹⁴. I també a aquesta finalitat es destinarien els imports de les sancions pecuniàries que s'imposessin per la infracció de la concòrdia, de manera íntegra, atès que el propi castellà renuncia expressament, per a tal fi, al terç que li correspondria en exercici de les seves prerrogatives senyorials ¹⁵.

Referent a possibles recompenses pels «milicians», es preveuen com a mitjà per a aconseguir un «*millor fervor*» entre soldats i oficials. Es disposa que serà lliurat a aquells tot allò que recuperessin dels delinqüents detinguts, sempre que no es conegués el seu propietari («*amo natural*»); igualment es preveu que puguin fixar-se recompenses especials. En tot cas, a més de la recompensa econòmica, en diner o espècie (armes o roba); com també que aquella pugui consistir en l'indult d'un determinat reu («*poder traurer de mal algunes persones*») ¹⁶.

FACULTATS

És cert que aquesta concòrdia formula, més pròpiament com a declaració de principis, la voluntat que l'actuació d'aquesta milícia se sub-

13. És el capítol VI. En relació amb les armes «*prohibides*», hem de recordar el que s'establia en el títol XIX, llibre IX, volum I de les Constitucions de Catalunya (segons la tercera recopilació del 1702), l'epígraf del qual és, precisament, *De prohibitió de armas*, i en particular en el seu capítol III (promulgat per Felip I a les Corts de Montsó del 1585) es prohibeixen els «*arcabuzos pedrenyals y, especialment, los petits, vulgarment dits pistoles*». Després el capítol IV ordena la destrucció de dites armes en un termini de dos mesos.

14. Capítol XIX.

15. Capítol XIII. Pel que fa a la renúncia del terç a què es refereix, no és més que el «*terç de la Cort*» que corresponia sempre a la Senyoria, com a la tercera part de totes les multes i sancions pecuniàries que s'imposessin, com a preu per la intervenció de la Cort (òrgan judicial el titular del qual era el batlle, com a ordinari del lloc i per mitjà del qual el senyor exercia la jurisdicció ordinària sobre els seus vassalls).

No oblidem que el castellà d'Amposta ostentava sobre la Batllia de Miravet el domini i la jurisdicció tant civil com criminal.

16. Capítol XIV.

jecti a les *lleis de la terra* i respecti els privilegis i costums propis de les viles intervinents ¹⁷.

Amb tot, el mateix document, en una de les seves estipulacions o pactes, també disposa que «*los de la unio*» no puguin mai ser obstaculitzats en llur tasca ni se'ls faci cap mena de resistència.

D'aquesta manera se'ls autoritza a «*entrar de nit y de dia en qualsevol casses y hostals*» (excepció feta de les de l'Orde de l'Hospital, sobre les quals aquesta tenia una jurisdicció especial), per tal de «*escorcollar-les y traure de aquelles*» qualsevol delinqüent.

Fins i tot preveient el cas que els propis batlles o els seus lloc-tinents (representants senyoriais a la vila) «*portaran en sa companyia gent de mala vida y facinorosa, o ab armes reprobadas*», els oficials de la milícia podrien requerir, «*assegurant-se de que dits delinquents o facinorosos no puguen fugir*», als propis batlles perquè ells mateixos capturessin aquells. Si pel dit requeriment, el batlle en qüestió s'oposés a actuar, podria fer-ho directament la milícia, («*anamt en persecutio ... en los termens dels llochs circumvehins que han fermat o firmaran la present unio, y de qualsevol altres*»).

Evidentment, a continuació, s'equipara tot obstacle o resistència feta a la milícia com si s'hagués fet al propi exèrcit reial (i encara se li dóna més gravetat), amb independència de l'estat, grau o condició de la persona ¹⁸.

De fet, i en tot cas, ja es disposa que els oficials de la milícia «*tinguen auctoritat y poder llarguissim de l'exelentissim senyor lloch-tinent general y del senyor castella per a perseguir, pendre y capturar dins la Ballia, viles y termens de aquella*», qualsevol bandoler i delinqüent (segueix una llarga relació de delictes) ¹⁹. I d'aquesta manera, es declara que podran actuar «*ab orde de dits jurats o sens aquells*», pel simple fet que «*a ells pareixera*» necessari ²⁰.

17. El capítol 27 dels *Costums del 1319* assenyala:

«*Atorguen encara a nos los damunt dits senyors e confermen totes bones costums e usances escrites, les quals avem usades nos e nostes antecessors entro ara*».

I el 29 disposa:

«*Confermen encara los damunt dits senyors les cartes de població, privilegis e totes les altres cartes les quals d'ells ni de lurs antecessors de qual manera sien*».

És a dir, es tracta del dret local propi i peculiar, l'observació del qual vol garantir-se amb la nova concòrdia; el seu nucli és, en tot cas, aquells capítols del 1319.

18. Capítol X.

19. Capítol VII. En aquest capítol es fa una relació extensa dels delinqüents a perseguir «*bandolers, insendiaris, lladres, saltejadors de camins, assassinos y altres homicides voluntaris, fabricadors e igualadors de moneda, vagabundos, roffians, llistayres, asseguradors de llistes*», els que haguessin ferit amb arma algú, els posseïdors d'armes prohibides, i qualsevol de «*vida suspitosa*»; referint-se als encobridors.

20. Capítol V.

Igualment s'estableix el deure de tot veí a denunciar davant qualsevol oficial tots aquells fets delictius o sospitosos que poguessin conèixer, en un termini màxim d'un dia, sota pena de cent sous ²¹.

En últim terme, es remarca que el mitjà de comunicació que es disposa entre les diferents viles per alertar i posar en marxa la milícia, és una campana determinada, la qual hauria d'estar tocant en tot moment, des de la partida dels oficials i soldats fins el seu retorn a la vila. Si, sentint la campana, les unitats d'una vila no es mobilitzessin, s'imposaria una multa de cinc lliures i deu dies de presó; aquella quantitat es destinaria als fons de la «Unió» per a les seves despeses (el senyor renunciava íntegrament, doncs, al seu terç) ²².

Ja detinguts els delinqüents, haurien de lliurar-se al batlle corresponent per a ser empresonats, i es prohibiria el seu alliberament de manera absoluta fins que fossin jutjats i, en el seu cas, castigats (s'exclou la possibilitat de la llibertat sota fiança) ²³.

L'excepció és per delictes comesos contra els béns i persones de l'Orde de l'Hospital; en aquest cas es recorda la jurisdicció especial de la Senyoria amb menció expressa dels capítols del 1319 ²⁴.

Això no obstant, en aquells casos en què fos evident la impossibilitat d'un processament, la decisió s'hauria d'adoptar amb el consell previ dels jurats i prohoms i, a més, havent d'escoltar en audiència sobre el cas els oficials i soldats de la «unio» que haguessin capturat l'individu en qüestió ²⁵.

En aquesta mena de línia dura que s'imposa, s'acorda no indultar cap delinqüent. De fet, es demana de no indultar-ne cap, tant pel virrei com pel castellà, passats deu dies a partir de la publicació del document. L'excepció seria, amb tot, si el reu «posassen a altres de consemblant calitat en ma de la Justicia» ²⁶.

21. Capítol XI.

22. Capítol V, final. Sobre la renúncia del terç, vegeu nota 15.

23. Capítol VIII, primera part. La possibilitat de la fiança per a poder restar lliure un delinqüent, a l'espera de la celebració del judici, es preveia en els *Costums* del 1319 solament quan es tractés de sospitosos detinguts per qualsevol delicte (no si fos el propi autor material) i particularment en casos de calúmnies i injúries, o en supòsits de lesions amb sang, però no mortals.

24. Així es declara al capítol VIII, remetent-se al «*trentados dels Costums de la present Ballia*». Això no obstant, aquest capítol dels *Costums* del 1319 és, d'acord amb la versió transcrita per VALLS-TABERNER (nota 2), el 134. En tot cas, efectivament, en supòsits d'injúries i danys contra l'Orde o en les cases i albergs dels cavallers, els fets serien jutjats i punits directament per la Senyoria, sense la intervenció del batlle ni dels representants locals (jurats i prohoms): es tracta d'una jurisdicció directa i extraordinària.

25. Capítol VIII, final.

26. Capítol IX.

En darrer terme, com a conseqüència de tot l'anterior (per a garantir l'«*effecte*» de la concòrdia), es disposa que mai no es resoldrà cap recurs que es presenti contra la imposició d'una pena o d'una multa si no s'oeix primer l'oficial que hagi fet la denúncia ²⁷.

INDEMNITZACIONS A LES VÍCTIMES

La concòrdia preveu que les viles signants es facin càrrec d'indemnitzar, en part, els danys materials causats a les víctimes (com a «*cosa justa e rahonable*»).

Això no obstant, s'estableixen uns requisits:

- que «*sien estimables en los bens*»;
- que «*los robos y danys*» s'hagin produït «*de sol a sol en camins reals*»;
- que els viatgers hagin declarat als jurats de les viles per on passessin «*los diners, robes y joies*» que portessin;
- que denunciïn els robatoris o els danys soferts dins el dia natural immediatament posterior als fets, i
- que provin la quantia dels danys en un termini no superior a quinze dies (a practicar dita prova davant el batlle i els jurats) ²⁸.

I tot i així, la indemnització equivaldria a una quarta part dels danys, sempre i quant, però, l'import total valorat dels robatoris i danys, en definitiva, soferts en un sol dia en el conjunt de les viles i termes respectius signants, no superés la quantia total de sis-centes lliures ²⁹.

Després es disposa que les viles puguin recuperar, si és possible, les indemnitzacions satisfetes, repercutint-les en els delinqüents detinguts i llurs béns, aquells que es trobin o que puguin aparèixer després, a instància dels síndics respectius ³⁰.

27. Capítol XX.

28. Capítols XV, XVI i XVII primera part. Això no obstant, el senyor s'exclou expressament de contribuir en les indemnitzacions, com s'assenyala en el capítol XIX (nota 14).

29. Capítol XVII, final.

30. Capítol XVIII.

ANNEX

1613, novembre, 25, dilluns, Benissanet.

Capítols concertats entre el castellà d'Amposta i les Universitats de Batea, Gandesa, Corbera, el Pinell i la Pobla de Massaluca, on es crea una milícia entre dites viles, amb l'objecte d'eradicar el bandolerisme i la delinqüència, a aprovar pel virrei del principat.

Arxiu Històrico-Nacional de Madrid, Ordes Militars, Comanda de Miravet, Caixa 8260-2, document núm. 29.

«En nom de Nostre Senyor Deu Jesuchrist y de la Purississima Immaculada y Humil Verge Maria Mare sua, Senyora nostra.

Attenent y considerant la Ballia de Miravet i villes de Bathea, Gandesa, Corbera, Pinell y La Pobla que de alguns anys ha esta part la audatia y temeritat dels homens es arribada a tant gran extrem, que no tement lo castich de la Divina Magestat y tenint en poch la pena temporal, no duptant dins dites villes com en los termens de dita Ballia cometre y perpretar grans y enormes delictes com son lladronicis, morts, fabricar e igualar moneda, y altres que en gran manera desllustren lo bon nom, opinio y fama que sempre dites villes y Ballia han procurat conservar e son causa que los habitants y vehins de dites villes y Ballia y caminants per termens de aquelles tinguen poca o ninguna seguretat en llus bens o persones; als quals mals desijant provehir dites villes y Ballia, y del tot extirpar les causes de hont provenen y naixen, tenint per molt sert ha de ser molt accepte servey a Deu Nostre Senyor y a Sa Magestat, y ne ha de redundar gran honra, reputatio y benefici a les mateixes villes y al senyor castella.

Per ço, no obstant, sie sert y notori que los poblats en les presents villes y Ballia, Principat y Comtats, no son tenguts ni obligats, ni porien ser compellits ni forçats per alguna via directa ni indirecta a ninguna cossa de les que baix se dian, segons fins aci no son estats forçats, ans ho han fet y fan com a cossa precehint mera; librea y espontanea voluntat, y no altrament, per esser fet que per lleys de la terra, lo carrech y obligatio de tenir lo present Principat en deguda pau y quietud, y compliment de justícia, toca y se esguarda a Sa Magestat, y en particular en dita Ballia y villes se esguarda y toca al senyor castella de Amposta.

Empero per les causes susdites, y per mostrar ab quanta voluntat desijen los vassalls de Sa Magestat y del dit senyor castella poblats en los presents Principat y Comtats, villes y Ballia, lo be universal de aquelles per a que esta vegada tant solament de llur mera y espontanea voluntat y de tal manera que per esta vegada ni altra la present unio y capitols sien estats formats y se firmen, pregunen [no] esser los poblats de dites villes y Ballia en alguna manera compellits ni forçats fermar aquells ni altres, ni per ço sia causada disminutio alguna en lo esdevenidor, ni durant lo temps de la present concordia, a la obligatio que Sa Magestat o lo senyor castella, o sos oficials y ministres y altres exercints jurisdicció tenen per dites lleys de la terra; y altrament en alguna manera directa o indirecta, ni fet o causat ni fer ni causar se puga, derogatio, lesio ni perjudici als Costums y privilegis de dites villes y Ballia, aixi los particulars de aquella, com los demes generals del present Principat; y que en ningun temps lo acte present, ni les fermes y obligacions de aquelles resultants voluntariament fetes, no sien ni puguin esser tretes en consequentia ni per ells, ni de altra manera se puga allegar ni pretendre drets ni possessio alguna; han delliberat dites villes y Ballia ordenar y firmar la present unio y concordia en los modos, forma y manera següents:

[I] *Electio de centeners, sinquanteners y dezeners y soldats de la unio, per qui a de ser feta,*

Primerament, que tots los centeners, sinquanteners y dezeners y soldats de aquells en quiscuna de dites villes sien elegits y nomenats per los jurats, prohomens y Consell de dites villes respective; y en cas parega a les dites villes convenir crear un capita de tota la unio de totes les villes de tota la Ballia, pugua esser y sia elegit y nomenat per tota la Ballia.

[II] *Electio de centeners, sinquanteners, dezeners y substitus de aquells de quines persones se ha de fer,*

Item, que en dita Ballia y villes de aquella y sos termens, per los jurats de dites villes com dit es, elegits tants dezeners, sinquanteners y centeners com abastaran, segons lo numero dels soldats; y cada dezener tinga carrech de deu homens, anomenats porque cada hu dels dits deu homens sapia a quin dezener ha de acudir y estar subordinat, y dits dezeners sapien los qui estan subordinats a ells; y aixi mateix sien elegits tants sinquanteners com seran menester, segons lo numero dels dezeners ab que un sinquantener no tinga carrech sino de sinch dezeners, y lo centener de dos sinquanteners; y lo capita, com dit es, elegit, tinga carrech de totes les centenes. Los quals dezeners, sinquanteners, centeners, capita en lo que toca a llurs carrechs dins los termens, terres y limits de dita Ballia y villes de aquella, hajen de servar lo orde que en la present unio los sera donat; y en cas que per malaltia, absentia o altre just impediment, los dits dezeners, sinquanteners, centeners y capita deixen de acudir a la obligatio de son carrech, lo primer centener en orde de dita unio succeesca lo segon centener gradatim; y aixi vaga de dita successio del dit capita al primer centener, del primer centener a l'altre gradatim, fins als darrers dels dits centeners. E si alguns de dits centeners sera impedit succeesca en aquell lo primer sinquantener en orde fins al darrer gradatim, com dit es dels centeners; e si algun de dits sinquanteners sera impedit, que sia substituhit lo primer dezener fins al darrer gradatim, com dit es dels centeners, sinquanteners, y si algun dezener sera impedit, que sie substitut lo primér soldat y despres lo altre fins al darrer de cadena, de tal impedit (*sic*) com dit es dels centeners, sinquanteners y dezeners, conforme estaran en les llistes de dita unio.

[III] *Jurament dels elegits y pena al que recusara acceptar-ho,*

Item, que en dits dezeners, sinquanteners, centeners y capita sien elegides persones que no sien de bandositat ni tinguen pendentias ab altres, ni altrament sien persones sospitoses o inhabils; los quals capita, centeners, sinquanteners y dezeners ans que ussen de llurs carrechs dins tres dies apres que seran elegits hajen de prestar jurament en poder dels oficials ordinaris de dites villes, de be y llealment aver-se en lo exercissi del carrech que'ls sera acomanat y ordenat, tot dol y frau cessants, y que los que seran elegits per a dits carrechs de capita, centeners, sinquanteners y dezeners, no puguen escusar-se de pendre aquells, ans no puguen esser forçats y compellits, sots pena que los resistents en acceptar dits carrechs encorreguen en pena de deu lliures irremiciblement executadores; y si acas los tals elegits y recusants en acceptar dits carrechs eixecutables en dites deu lliures, encara recusaran acceptar dits carrechs, que puguen esser doblades dites penes, una y moltes voltes, y augmentades a instantia dels jurats y prohomens de dites villes, y aquelles executades per los ordinaris de quiscuna de dites villes, y sien totes integrament aplicadores als gastos de la present unio, y Sa Senyoria

los fara gratia gratia del terç de dites penes; les quals totes vol sien por a gastos de dita unio, y si acas algu dels executats per dita pena recorria a Sa Exelentia o a son Real Consell o al castella, o a sos officials, que al tal o als tals no s'els puga admetre en ninguna instantia dit recors ni puguen evadir dites penes per raho de officio o officis de villes.

Eixecutades dites penes, puguen ésser y sien privats dels dits officis, en pena de dita resistencia a parer del dits jurats y prohomens, per lo temps que durara dita unio, però a que d'esta manera no puga evadir ni éscusar-se de acceptar dits carrechs les persones que per als tals seran tengudes per bones y elegides per dits jurats, prohomens y concellers de dites villes.

[IV] *Que no puguen ésser forçats de exercir lo carrech los elegits per mes de temps de dos anys,*

Item, perque no apar just que tot lo temps durara la present unio unes mateixes persones suporten lo treball de aquella, que per ço los que seran nomenats en capita, centeners, sinquanteners, dezeners y soldats de la present unio no puguen ésser compellits a servir dit carrech per mes de temps de dos anys.

[V] *Que los soldats de quiscuna dezena estiguen subordinats a son dezener, y los dezeners a son sinquantener, y los dits al centener de quiscuna de les villes, y lo centener de cada villa al capita de la Ballia, y tots a l'ordinari hont se trobaran fora de la Ballia.*

Item, que los homens de quiscuna dezena sien subordinats als dits dezeners y hagen de acudir y seguir aquells tots temps que es metra via fos o que menester hi hagen y los dezeners estiguen y sien subordinats als dits sinquanteners, y los sinquanteners al centener, y los centeners al capita; y hagen de seguir tots temps que se metra via fos y altrament seran requerits de paraula y demanats. Y que quiscu dels dits dezeners, sinquanteners, centeners o capita, puga, ab orde de dits jurats o sens aquells, sempre que lo cas o requerira, o a ell o a ells pareixera, metre crit de via fos y fer tocar la campana per a dit efecte dedicada, y que eixint se haja de tocar fins que la unio sera tornada; y que meten-se so de via fos en un lloch hagen de repicar les campanes de les villes y llochs que sentiran o sabran lo repicament de les altres, y dits dezeners, sinquanteners, centeners y capita aquell numero es a saber, qu'els dits jurats y Consell de dites villes respective pareixera ésser necessari se hajan de posar apunt ab ses armes y acudir sentint lo repicament a dita unio, sots pena de sinch lliures y de estar deu dies en la preso irremeciblement executada; y dites sinch lliures sien integrament aplicades al gasto de dita unio perque Sa Senyoria los fa gratia del terç li toca y poria tocar.

Y que tots los dits capitans, centeners, sinquanteners y dezeners hagen de estar en tot lo sobredit subordinats y subjectes als jurats y consellers de les villes respectivament sempre que tindran lloch de fer-los ajuntar per dit efecte, y tenint son Consell y orde lo hagen de seguir y ab aquell puguen y hagen de anar y correr les terres ahont sentiran aver-hi mala gent y que homens de mala vida fan mal, y aquells perseguir, pendre y capturar.

[VI] *Que los dezeners, sinquanteners, centeners y capita regoneguen quines armes tenen los soldats de la unió,*

Item, que los dits dezeners, sinquanteners, centeners y capita hajen, puguen y sien obligats apres de aver pres lo jurament com dalt es dit, regonexer la gent de sa capitania, centeners, sinquanteners y dezeners, y procuren que los que no tindran armes les tinguen y compren per a que millor puguen fer lo que seran obligats y deuran; y aço los fassen complir dits capitans, centeners, sinquanteners per llurs ordinaris respectivament, ab tota diligentia. Y los sia licit, de nit y de dia, portar tot genero de armes puix sien de mida y no prohibides.

[VII] *Quina specie de delinquents poden pendre los de la unio,*

Item, per a poder millor expellir los que inquieten y perturben la pau publica, aixi en la present Ballia y villes de aquella com en llurs termens, los dits capita, centeners y sinquanteners y altres oficials de la present unio, tinguen auctoritat y poder llargisim de l'exelentissim senyor lloch-tinent general y del senyor castella per a perseguir, pendre y capturar dins la Ballia, villes y termens de aquella, qualsevols bandolers, insendiaris, lladres, saltejadors de camins, assassinos y altres homicides voluntaris, fabricadors e igualadors de moneda, aixi de or com de plata y altre qualsevol metall, vagabundos, roffians, llistayres, asseguradors de llistes, qualsevol que haje tirat escopetada o pedrenyalada en algu, encara que de dit tir no s'en seguesca mort ni lesio alguna, y altres trobats ab armes prohibides, y que sien de vida sospitosa, o de seguida aquadrillats o no aquadrillats; y los que dins dites villes y termens y terres de la Ballia aniran armats ab pedrenyals, o constara aver-los aportat aquells, o consentit o disimulat que altres los aportassen sens denunciar-ho a la Justitia, y no res menys tots los regaliats y tots los forans que en ses terres o en altres qualsevol parts auran delinquit ara, y haja instantia de part ara no la y haja y generalment qualsevol altres persones que cometran o auran comes qualsevol specie de delictes encara que no sien dels dits y especificats. Y aixi mateix puguen pendre y capturar qualsevol persones de les quals se entendra han donat consell, favor y hajuda, lloch y retirada, per si o per tercera persona, a qualsevol dels dalt dits malfactors y homens de mala vida.

[VIII] *En quin poder han de esser lliurats los que seran pressos y capturats per los de la unio,*

Item, per a que la present unio y concordia pugue millor sortir son degut y designat efecte, que los de la unio sien obligats y hajen de lliurar tots los pressos en ma y poder de l'ordinari de les villes ahont los pendran, y los tals pressos no puguen esser remessos ni lliurats de preso ab compositio ni fiança ni altrament sens fer-los causa; y feta aquella esser punits y castigats conforme drets de la terra, y altres segons la calitat de sos delictes. E si acas no se aura de fer causa contra los tals capturats y pressos, que puguen y deguen esser extrets y lliurats de dites presons ab consell dels jurats y prohomens de quiscuna de dites villes respective, y no altrament, hoits empero y convocats primer los oficials soldats de la unio, o que auran capturat lo tal carserat, al tal empero que lo tal pres no haja comes delicte reservat a la Senyoria, porque en tal cas la coneixensa de dit delinquent se ha de fer conforme lo capitol trentados dels Costums de la present Ballia.

[IX] *Que durant la present unio sien desguiats per lo exelentissim senyor lloch-tinent general y per lo senyor castella tots los malfactors y que no puguen esser guiats,*

Item, per a que millor puguen proseguir los dits malfactors y homens de mala vida, que fermada la present unio y concordia, ab lo compliment y degut effecte sia servut lo exelentissim senyor lloch-tinent general y lo senyor castella desguiar tots y qualsevol malfactors que per qualsevol via o causa fossen guiats, y per tals publicats ab veu de publica crida per los llochs acostumats de les villes de dita Ballia publicadora, dins deu dies del dia de la firma aura feta dita Ballia, y viles de la present unio, los quals deu dies passats, feta o no feta dita crida, sien aguts y tenguts per deguiats per la publicacio sola de la present unio, com si ab ella nominatim expressament fossen desguiats. Y que de aqui al davant no puguen ni sien esser remessos si ja no fossen los tals remessos possessen a altres de consemblant calitat en ma de la Justitia.

[X] *Que no puguen esser impeditos los de la unio fer sos officis y pendre als que'ls impeditran o resistiran,*

Item, per a que dits malfactors en ninguna part tinguen reculliment o retreta ni ampar, que sens impediment algu puguen lliberament los oficials de dita unio entrar de nit y de dia en qualsevol casses y hostals, com no sien castells ni casses de la Religio, y escorcollar-les y traure de aquelles qualsevol omicidas, lladres, bandolers y altres en lo capitol setse mencionats; y no res menys sempre y quant los constara que los balles o sos lloch-tinents tant solament de les villes de dita Ballia portaran en sa companyia gent de mala vida y facinorosa, o ab armes reprobadas, que en tal cas puguen dits oficials de la unio assegurant-se de que dits delinqüents o facinorosos no puguen fugir, requerir a dits balles que capturen aquells o regoneguen quines armes porten; y en resistentia o recusatio de dits balles sia licit y permes als dits oficials de la unio capturar y regoneixer als dits facinorosos entregant aquells a dit ordinari per a qu'els castigue en la forma sobredita, y que lliberament, sens impediment algu, puguen los dits oficials de la unio entrar anant en persecutio de malfactors en los termens dels llochs circumvehins que han fermat o firmaran la present unio, y de qualsevol altres; y en cas que anant dits oficials de la unio exercint son carrech y procurant la expulsio de dita mala gent, los sera fetas per alguna o algunes persones de qualsevol estat, grau o conditio que sien, resistentia o impediment per que no executen lo que esta ordenat en la present unio, encorseguen lo tal o tals persones en les penes de dret estatuhides com si realment y de fet fos feta dita resistentia contra oficials reals.

[XI] *Qui veura algun lladre o altre dels delinqüents de sobre individuats, o denuntien a un dezener, sinquantener, centener o capita de qui tindra evinentesa sots certa pena,*

Item, per millor observança de la present unio y concordia tots temps y quant algun poblat en dites villes y termens de aquelles veuran algun de dits lladres o altres de sobre designats ho haja de denuntiar encontinent al dezener, sinquantener, centener o capita de qui tindra major vinentesa. En cas que no ho fassa y sera provat ell aver-los vist y que aquells mateixos dins de un dia y aver fets y donats danys alguns, que en dit cas que dits homens dins un dia no fessen dany encorsega sino aver-ho denuntiat a dits oficials en pena de cent sous per quiscuna vegada, que aura contrafet.

[XII] *Que los dezeners, sinquanteners y capita que tindran notitia en llur terme y ha alguns facinorosos los hajin de perseguir sots certa pena,*

Item, per quant se podria trobar negligentia aixi ab los dezeners, sinquanteners y capita com en los altres que tots temps y quant als dits dezeners, sinquanteners y capita vindra a notitia y sentiran per esser los denunciats, o altrament que alguns lladres o altres damunt dits seran en llurs termens, o auran fet alguns robatoris o delictes, hajen de perseguir dits homens en qualsevol part que vagen y tindran notitia de aquells, fent totes diligencies a ells possibles per a perseguir y pendre aquells; y si per ventura los dits dezeners, sinquanteners, centeners y capita que seran trobats seran negligents en perseguir aquells e per llur negligentia fessen dany algu, que en tal cas los dits dezeners, sinquanteners, centeners y capita que seran trobats negligents hajen de pagar la dezena part dels danys que seran donats y executats per los balles a consell dels jurats de dites villes respective.

[XIII] *Que les penes pecuniaries resultaran de la present unio hajen de esser depositades en poder dels clavaris de quiscuna de dites villes y aplicades als gastos de la unio,*

Item, que totes les penes que resultaran de la present unio y concordia hajen de esser depositades en poder dels clavaris de les villes respective, en compte apart de la unio y que aquelles servesquen en satisfacio y paga fahedora dels gastos de la unio, fent-los gratia Sa Senyoria del terç com los fa.

[XIV] *Que les armes y diners dels malfactors sien dels qu'els pendran, y los premis qu'el prometran per qui'ls pendran sien repartits entre los de la unio,*

Item, per a animar los soldats y oficials de la unio perque ab millor fervor se moguen en acudir cadahu a la obligatio de son carrech y se desvellin en les villes y termens de dita Ballia de tots malfactors, que les armes, diners y roba ab que seran atrobats dits malfactors, e o la valor de aquelles, sie destrubuit y partit entre los de la dezena, sinquantena y centena que sera exida, e de tota la unio si tota sera exida en persecutio de dits malfactors. En cas, empero, que dits malfactors tindran robes robades y se trobaran lo ver amo y senyor d'elles, hajen de esser restituhides a son senyor natural, y així mateix si alguna dezena, sinquantena, centena o tota la unio, o algun soldat particular pendra algun lladre o altre delinquent, per la captura del qual sa exelentia, o lo senyor castella o algun particular y aurién promes premi aixi de diners com de poder traurer de mal algunes persones respectivament parlant, que lo tal premi o facultat o la vallor d'ells sia adquerida a qui aura feta semblant pressa; y si sera trobat mes del que en semblant presa sia repartida igualment entre aquells que seran exits en la presecutio de dits malfactors, e que les robes, diners y armes dels delinquents o malfactors se hajen de depositar en poder dels clavaris de dites villes respective.

E que de les questions suscitaran sobre les cosses contengudes en lo present capitol ne sien jutjes los ordinaris de dites villes respective.

[XV] *A quines persones robades se auran de refer dels danys rebuts,*

Item, per quant es cert y notori que la verdadera observança de la present unio, capitulatio y concordia consisteix en que los poblats en la present Ballia, villes y termens de aquella entenguen que si de la negligentia tindran en la observança de la present unio y concordia se segueixen danys alguns, hajen de esser per ells satisfets y pagats,

y així per no aver de tenir paga y satisfactio y altrament tinguen lo jurament degut en la observança de dita unio, expulsio dels facinorosos damunt dits, e tambe per lo que apar cossa justa e rahoable que los estranys no domiciliats en dites Ballia, villes y termens sien admessos al benefici y provisio de la present unio. Per ço, dits jurats y prohoms de dites villes de dita Ballia han ordenat y concordat que tot temps y quant dins los termens, llimits y villes de dita Ballia per los dits y altres lladres y malfactors en lo capitol setse individuats sera fet o donat dany al que així robant, cremant, callant com donant altres danys, que sien estimables en los bens de alguna persona o persones, així estranys com poblats en dita Ballia, villes y termens de aquelles hagen de esser esmenats y satisfets als qui'ls auran patit y rebut per dites villes, si seran provats en la forma y modo donats en lo capitol seguent.

[XVI] *Com han de ser provats los danys pagadors per les villes de la present unio,*

Item, per quant no es raho que los danys inferts sien per a que los pasatjes que voldran gossar del benefici que dites Ballia y villes en la present unio fan en pagar los robos y danys als dampnificats en los camins reals y villes, termens y llimits de dita Ballia y villes sien tenguts de manifestar los diners, robes y joies als jurats de una de dites villes; y si despres seran robats o dampnificats, que lo tal o tals dampnificats encontinent o dins un dia natural apres immediadament seguent que seran robats dins dita Ballia hagen de denuntiar als jurats de una de dites villes; y que la prova de dits danys se haja de fer dins quinze dies immediadament següents y continuos apres passat lo dia de dita denuntiatio, lo qual temps se puga tant solament prorrogar per deu dies, així mateix continuos, y se haja de pagar lo que pugara dit robo o danys, en la forma y modo que en el capitol seguent seran donats, la qual prova se haja de fer davant los ordinarijs y jurats de quiscuna de dites villes respectivament, si acas empero seran dampnificats ans de arribar a ninguna de dites villes, que en tal cas sols sien obligats de denuntiar y provar dits danys en dita forma.

[XVII] *Quina quantitat se ha de refer als dampnificats y en quins cassos,*

Item, per quant les persones que son robades y dampnificades anant de nit tenen molt gran culpa, per ço es estat ordenat y concordat que en virtut de la present concordia les dites villes y Ballia no sien obligats a pagar los robos y danys qu'es donaran ni per los lladres ni altres ja designats, si no seran tant solament los qu'es faran de sol a sol en camins reals ab que no excedesquen la suma y valor davall dita, encara que fassen molts robos dins los termens y llimits de dites villes y Ballia en un dia. Y si dits danys no seran fets ni donats dins les casses de particulars habitants, dins dites Ballia, villes y termens de aquella perque en tal cas no volen ser tinguts ha ells dels quals danys se haja de pagar la quarta part si tots los fets en dites villes y termens en un dia no exediran de sis-centes lliures en amunt, encara que se fassen molts robos dins los dits termens y llimits de dites villes y Ballia en un dia, encara que sien en diversos llochs.

[XVIII] *Qui ha de pagar los danys donats constant en la forma deguda y com han de ser pagats,*

Item, per quant es molta raho que havent algun dany rebut sia satisfet de aquell e no patisca e despenga en sercar y cobrar satisfactio y esmena dels dits malfactors, per ço han concordat y ordenat dites villes que constant dins los temps y ab lo modo

dalt en lo capitol setse preseigits dels dits robos y danys, que aquells sien primer pagats per les villes, vehins y de la gent de la present unio, fins a la suma dalt avaluada; y apres dites villes y gent de la unio procuren cobrar y cobren dels bens dels delinqüents recuperadors y autors, y que la executio haja de esser feta y se haja de fer francament per los ordinaris de les villes, procehint sempre dret als que auran pagat tots temps quals (*sic*) lo esdevenidor apareguen bens o drets dels delinqüents dels quals puguen ser satisfets, la qual recuperatio puguen instar los sindichs de dites villes respective, ço es que quiscu d'ells pugua demanar aixi lo que les Universitats auran pagat, com los que los particulars de quiscuna de dites villes.

[XIX] *Lo modo se han de pagar los gastos se faran en lo exercisci de la present unio,*

Item, per quant al senyor castella y a la Ballia los conve la quietud de tots los pobles, per ço per a poder alcançar lo fi per lo qual se fa la present unio, que es la extirpacio de la rohin gent, per tant dit senyor castella y villes de dita Ballia pagaran los gastos que se offeriran per raho de dita unio si y conforme, apart esta tractat entre dit senyor castella y villes respectivament, enbes, empero, que dit senyor castella no sia obligat a pagar robos ni danys donats per dits bandolers y homens de mala vida.

[XX] *Que no se pugua recorrer en les causes que naxeran de executio de penes de la present unio,*

Item, per quant admetent-se recurs a sa excelentia y a son Real Consell o al senyor castella en cada executio que's fes de penes de la present unio seria de ningun effecte la dita unio y concordia; per ço tots temps y quant per alguna executio de algunes penes devallant de la present unio se recorrera a sa excelentia y a son Real Consell o al senyor castella, dit recurs no sia en ninguna manera admes, que primer no sia hoit lo official que la fara, lo qual la haja de fer a consell dels jurats y no's presum vulla vexar a ningu sens culpa, puix o fara ab consell de dits jurats y les penes no son per a ell sino aplicadores a la unio.

[XXI] *Que la present unio dure per temps de vuyt anys, la qual durant puguen les villes exir-se d'ella sols haja passat un any,*

Item, que la present unio y concordia sia duradora per temps de vuyt anys y no mes avant, contadors quinze dies despres que Sa Excelentia y lo senyor castella auran decretat la present unio als quals se suplica se servesquen decretar-la per a que d'esta manera pugua ser possada en executio y sortir son degut effecte. Si empero, durant dits vuyt anys o per pareixer que la present unio y concordia no sorteix aquell degut effecte que se espera, o altrament per qualsevol altra causa o raho aparexera a tota la dita Ballia o la major part de les villes de aquella exir-se e renuntiar a dita unio y no voler estar en aquella, o pugua fer y renuntiar tota hora; y quant voldra sens que pugua ser forçada, com no sia dins lo primer any; la qual renuntiatio se haja de fer per persona llegal en ma y poder del notari que la present unio, concordia y capitulatio testificara, o en poder del notari o governador general de la Castellania, los quals o hajin de dir y manifestar sempre y quant per la Regia Cort o per lo senyor castella, o altres, tenint interes los sera demanat.

Tots los quals presents capitols de la present unio y concordia foren firmats, loats y jurats per lo illustre senyor fray Miguel Torero, cavaller de l'habit de la Sagrada Religio del Senyor Sanct Juan, governador y procurador general y tenint poder parti-

cular de l'illustrissim y reverendissim senyor fray don Martin de Ferreira castella de Amposta y balliu de dita Ballia de Miravet, com consta ab acte rebut per lo discret Francesch Morell, notari de la Ciutat de Caragoça, a vint-y-dos dies del mes de octubre propassat, de una part, y lo honorable Pere Altadill, sindich de la villa del Pinell, tenint per a dit effecte ple poder dels particulars y Universitat de dita Vila, com consta ab acte de sindicat rebut per lo notari davall escrit en lo dia de ahir; y per lo honorable Pere Clua, sindich de la villa de Corbera, tenint ple poder per a dites cosses de la Universitat y singulars de dita vila de Corbera, com consta de dit sindicat per lo notari davall escrit dit dia de ahir; e per Miguel Lluch Jover, sindich de la villa de Bathea, tenint ple poder per a dit effecte de dita Universitat de Bathea, com consta de son sindicat ab acte rebut per lo notari davall escrit en dit dia de ahir; y per Juan Llop, sindich de la Pobla de Masaluca, tenint ple poder per a dit effecte de dita Universitat com consta ab son sindicat, rebut per dit notari debaix escrit en lo dia de ahir; y per Miguel Vandellos, sindich de la villa de Gandesa, tenint ple poder de dita Universitat per a dit effecte, com consta ab son sindicat rebut per dit notari davall scrit, lo dia present.

En poder de mi Hieroni Gil de Federich, ciutada de la Ciutat de Tortosa y vuy habitant en la villa de Benisenet, Ballia de Miravet, notari y scriva general de dita Ballia de Miravet, vuy dilluns a vint-y-sinch dies del mes de nohembre de l'any de la Nativitat del Senyor mil sis-cents y tretze, presents per testimonis a dites cosses, demanats y assumits lo magnific Llorens de Casp, doctor en medecina y lo discret magnific Juan Oriol notari ciutada de Barcelona y magnific Pere Romeu, apotecari en la present villa de Gandesa habitant, etc...

Sig + num mei Hieronimi Gil, de fidei civis Civitatis Dectusensis nunc in villa Benissanet Baiulie Miraveti habitatoris, apostolica regiaque auctoritatibus notarii publici scribanis generalis totius Baiulie Miraveti pro illustrissimo y reverendissimo domino fray don Martino de Ferreira, dignissimo castellano Amposte qui una, cum prenomminatis testibus aliena manu scriptis in hiis octo papiri soler presenti comprehenso inter fui et clausi sequentis, etc...»